

Dirigering

- et middel til at få en mere effektiv jagthund.

Hvis der er noget mange lader sig imponere af, så er det når man kan dirigere sin hund hvorhen man ønsker det. Enkelte har gjort dirigeringen til et mål i sig selv, og er i stand til at optræde med diverse "cirkusnumre", hvor hunden nærmest kan styres som var den forbundet til et "joy-stik".

Her har man overskredet grænsen, dirigering må aldrig blive et mål i sig selv, men må altid kun være et middel til at få en mere effektiv jagthund generelt. Sagt med andre ord - dirigeringskravet må aldrig være større end det er jagtligt relevant.

Tekst og billeder: Ole Geert Dam

Jagtens moral og etik.

Uanset hvilken jagtform man dyrker, og uanset hvilken jagthunderacer man favoriserer, så hører der nogle moralske og etiske spilleregler til det at gå på jagt.

Uanset hvor god en skytte man er, og uanset hvilket våben man benytter, hvilke patroner man bruger og uanset hvor meget man har trænet sin skydefærdighed inden jagsæsonen så undgår ingen, der går på jagt jævnligt, det ubehagelige at anskyde eller såre et stykke vildt.

Vi kan tale alt det vi vil om f.eks. førskudsarbejde, om fart og stil, om ro og dresserbarhed, om pågængelighed i terrænet o.s.v., men set med "omverdenes øjne" har vi kun en god jagthund, hvis den er i stand til at bringe det vildt der falder når skuddet er af-fyret. Det være sig selvfølgelig dødsjudt vildt, men rent moralsk er det tvingende nødvendigt, især at få fundet det anskudte vildt.

Husk altid på, at vi har hund med til at finde det vildt vi ikke selv er i stand til at finde. En dødsjudt fugl, som ligger på en åben mark eller eng, kan vi selv samle op med de bare næver. Vi har brug for hunde der kan finde vildtet i ufremkommelige eller svært tilgængelige terræner eller tage fod op af en anskudt og løbende fasan eller harer, for herefter at indhente vildtet og bringe det til føreren, for at han/hun kan aflive det hurtigt og effektivt.

En god markør

Hvis hunden er god til at markere har dette selvfølgelig sine åbenlyse fordele, idet en vellykket apportering tit afhænger af, hvor hurtigt hunden kommer til nedfaldsstedet.

En ting er, at hunden er god til at markere, noget andet er om hunden har mulighed for at markere.

I september og oktober, hvor bladene endnu er på træerne, er der normalt dårlige eller begrænsede oversigtsforhold i skovene eller i moseområderne, forhold der kan betyde, at det ikke er muligt for hunden at se/markere en fugls nedfaldssted. Ligeledes kan hunden have sin opmærksom rettet mod noget andet, idet fuglen går ned og det er i disse tilfælde, at dirigeringen bliver aktuel.

Dirigering er simpelthen det at kunne sende sin hund blindt, for igennem stop og retningsanvisninger at bringe hunden hurtigst muligt til fuglens nedfaldssted, hvorefter hunden, med nedfaldsstedet som udgangspunkt, selv må evne at finde fuglen. Det at kunne dirigere sin hund gør, at vi som jagtteam simpelthen bliver mere effektive, og at vi bliver bedre til at opfylde jagtens moralske og etiske krav.

Dirigering er ikke et spørgsmål om tvang

Mange har den helt forkerte opfattelse, at dirigering kun kan indlæres gennem tvang og hård dressur.

Intet er mere forkert, som ved alt anden hundedressur, vil tvang kun medføre, at hunden bliver uærlig og ikke den effektive og stabile jagthund vi har brug for.

Hunde, som har lært dirigering gennem tvang, vil typisk lade sig dirigere til det område vi ønsker, men når hunden så skal gøre arbejdet færdigt på nedfaldsstedet (finde fuglen), vil den typisk "slå næsen fra" og blot løbe rundt med højt hoved og vente på yderligere anvisninger fra føreren. Sådanne hunde vil kun kunne finde vildtet, hvis de træder på det. Anskudte fugle, som evt. er løbet fra nedfaldsstedet, vil sådanne hunde aldrig kunne finde, og så er det at kunne dirigere sin hund, jo formålsløst.

Målet er ikke kun at kunne stoppe og dirigere sin hund, målet med at kunne stoppe og dirigere sin hund er, at vildtet bringes - alt andet er cirkusnumre uden effekt.

Grundlaget for en dirigerbar hund.

Den eneste måde at få en effektiv og dirigerbar jagthund på er, at hunden har tillid til, at følger den førerens anvisninger, oplever den også succes - finder apporten.

Grundlæggende skal hunden ikke være lydigen gennem tvang, men være lydigen fordi den selv ser sin fordel heri.

Al træning skal have det simple formål, at når hunden gør hvad jeg siger oplever den succes, hvis hunden ikke gør hvad jeg siger, oplever den nederlag.

De medfødte instinkter vækkes.

Det er jo indlysende, at hvis hunden skal opleve, at det at finde fuglen efter dirigering som en succes, så kræver det, at hunden synes, at det er utroligt sjovt at apportere.

Hundens opfattelse af det sjove i at apportere vækkes i en meget tidlig alder som mere høre under hvalpens tidlige prægning, hvorfor jeg ikke vil komme nærmere ind på dette emne i denne artikel, men generelt er der tale om at vække nogle, forhåbentlige arvelige egenskaber i hvalpen.

Hvornår starter den første dirigeringsstræning?

Hele grunddressuren skal være på plads, og der må aldrig kunne stilles spørgsmålstejn ved førerens lederrolle i forhold til hunden. Hvis disse ting ikke er 100% på plads, vil det være fuldstændig formålsløst, at starte på en egentlig dirigeringsstræning, ja i nogle tilfælde vil dirigeringsstræningen, være direkte skadeligt, såfremt disse ting ikke er på plads.

Altså hunden skal kunne gå fuldstændig sikkert på plads ved siden af føreren både med og uden snor. Den skal aldrig knaldapportere, men være rolig og kun apportere på kommando, og stopfløjten skal være introduceret og sidde rimeligt godt fast.

Når disse ting sidder helt fast i hunden, kan man begynde dirigeringsstræningen.

Brug en kommando

Det er vigtigt, at man som udgangspunkt vælger at bruge en anden kommando til hunden, når man vil sende den på blinde fugle. En anden kommando betyder, at man bruger en anden kommando end den man benytter, når man sender sin hund på markerede fugle.

Typisk bruges kommandoen "apport" - "get it" eller blot hundens navn på markerede fugle. Hvad vi siger er fuldstændig ligegyldigt, blot vi beslutter os for en anden kommando til de blinde fugle. Det kan typisk være "back" - "ud" eller lignende.

Den spæde start

Som terræn vælges et let tilgængeligt område med gode oversigtsforhold, f.eks. en eng eller mark, gerne med levende hegn om. F.eks. en skov- eller markvej er også fortrinlig.

Lad hunden gå ved din side, f.eks. langs hegnet eller på skov- eller markvejen, og kast en dummy, som hunden ser. Gå fra stedet med hunden ved fod. Start med at gå 10 meter væk, hvorefter du stopper og peger mod den kastede dummy. Send hunden med den valgte kommando - "back" eller "ud".

Hunden vil alene på hukommelsen styrte mod dummien. Hvis hunden har glemt dummien, er du gået for langt, og må starte med at sende hunden fra 5 meters afstand i stedet. Det vigtigste er, at hunden går direkte til området, uden at søge på vejen derhen. Når hunden går/løber mod området, må du gerne gentage kommandoen, så hunden lærer at forstå hvad der menes.

Træningen udbygges

De følgende dage udbygges afstanden inden man sender hunden, men husk hele tiden, hunden skal gå direkte til området, hvor dummien er kastet. Ellers er du gået for langt.

Når hunden er blevet rigtig god til at huske dummiens placering, selv om du er gået rimelig langt, kan du prøve at distrahere hunden er smule, men husk hele tiden, at så snart du introducere noget nyt, så skal du også igen afkorte afstanden til dirigeringsobjektet.

Gør som du plejer, kast en dummy synligt for hun-

den, og gå væk derfra sammen med hunden, når du er kommet til det punkt, hvor du vil sende hunden tilbage mod dummyen, så vælg her, at kaste en ny dummy, men husk at kaste den i modsat retning af, hvor den første dummy ligger. Send herefter hunden tilbage mod først kastede dummy.

Senere kan du fra udgangspunktet sætte hunden i søg, når i er kommet et stykke fra dummien, stoppe hunden med fløjte, og pege tydeligt i retning af dummien, og sende den tilbage med den valgte kommando.

Det er meget vigtigt, at det hele tiden skal være en succes, går hunden ikke direkte til den ønskede dummy, er du gået for langt, og du må afkorte afstanden, sådan at træningen konstant lykkes og er en succes.

Under al denne træning opbygges hundens tillid til både kommandoen og til, at der er noget at hente.

Eksamensdagen oprinder

Når hunden er blevet rigt god til alle ovenstående situationer, kommer dagen, hvor du beslutter, at hunden ikke skal se, at der bliver kastet noget, men at du blot dropper en dummy uden hunden ser det, eller du kan vælge at lægge en dummy i terrænet inden du tager hunden ud.

Husk på, at det er vigtigt, at hunden oplever succes hurtigst muligt. Derfor vælg som start, kun at gå måske 10 meter væk, inden du sender hunden blindt bagud på kommandoen.

Lykkes det, kan du fortsætte træningen gradvist, som beskrevet ovenstående, forskellen er blot, at nu har hunden ikke set noget blive kastet, og skal derfor gå i den retning du peger alene på kommandoen.

Hvad hvis det ikke lykkes?

Gør hunden ikke som du ønsker, er der ikke tale om ulydighed. Du må derfor aldrig straffe hunden i disse situationer.

Grunden til, at hunden ikke gør hvad du ønsker, er simpelthen, at tilliden endnu ikke er stor nok, og at du er gået for hurtigt frem i træningen.

Du må derfor terpe træningssituationen endnu mere, bare på et lavere niveau (lade hunden se dummyen), sådan at hunden får 100% tillid til, at det altid giver succes, at følge dine anvisninger uanset hvad.

En anden grund til, at det måske går mindre godt med denne træning, kan være, at du simpelthen

træner for meget. Igen gælder det, at det er langt bedre med korte lektioner, hvor hunden viser glæde og entusiasme, frem for, at du bliver ved indtil hunden kører træet. Hellere 2 gange hvor det giver succes end at fortsætte en tredje gang, som giver fiasko - "stop mens legen er god".

Hvad med stopfløjten?

I dirigeringsituationen er det at stoppe på fløjten en kombination af ren lydighed og det, at hunden har tillid til, at du kan hjælpe den til at finde vildtet.

Under hundens tidligere træning har den formodentlig fået stopfløjten introduceret under "fri ved fod" øvelsen, altså at hunden sætter sig ned ved et stød i fløjten. Dette er foregået som ren lydigheds-træning.

I dirigeringsituationen skal stopfløjten bruges, når hunden skal korrigeres. D.v.s. sender du den i en ønsket retning og hunden på et tidspunkt stopper op eller går i en anden retning, må du stoppe den for at fortælle den, at det er forkert det den er i gang med, og enten sende den længere ud, kortere ind eller til siderne.

Som ved den rene dirigeringsituation, er det vigtigt, at hunden ser et formål med at stoppe. Hunden skal have opfattelsen af, at du stopper den for at hjælpe den til at finde vildtet, igen at det giver succes at følge dine anvisninger.

Derfor gælder det igen i starten om, at hunden oplever hurtig succes ved at stoppe. Derfor husk altid i starten, at efter et stop og en kort retningsanvisning, skal belønningen falde prompte - den skal finde dummien med det samme.

Mange gør den fejl i starten, at forsøge at stoppe hunden, når den er langt væk fra dummyen. Dette giver ikke succes, og hunden ser intet formål med at stoppe, men skal lære at stoppe udelukkende på ren lydighed.

Hvis hunden er langt fra dummien, er det i starten bedre at kalde hunden til sig, gå tættere på dummien, og starte herfra. Stop evt. hunden når den er tæt på dummien, hvorefter den hurtigt får succes. Ved at terpe denne situation igen og igen, begynder hunden at forstå formålet med at stoppe.

Når tilliden herefter er til stede, kan man udbygge træningen ved, at hunden måske skal stoppe flere gange før den får succes, men igen gå aldrig for hurtigt frem. Hundens tillid til dig som værende "en gud", skal hele tiden være intakt.

Giv tydelige tegn

Når folk skal dirigere en hund, gør de tit den fejl, at de sjusker med retningsanvisningen.

Det bliver tit til et lille "jap" med armen, som hunden ingen chance har for at forstå. Måske gør den så noget forkert og bliver straffet herfor. En straf som hunden ikke forstår, hvorfor den får, og igen er det med til at ødelægge tilliden mellem hund og fører.

Husk derfor altid at give tydelige tegn, så hunden aldrig kan misforstå i hvilken retning du ønsker den.

Helt grundlæggende er det vigtigt, at bevare en gensidig tillid mellem hund og fører. Tilliden opbygges kun gennem adskillige gentagne succesoplevelser parret imellem.

En hund med tillid til sin fører, er lydige fordi den ser en fordel ved at være lydige. En fører med tillid til sin hund er langt mere rolig og velafbalanceret, og forstår derfor at nyde oplevelsen endnu mere både under jagt og markprøve.

God fornøjelse med træningen.

